Vlaams-Nederlandse Vereniging voor Nieuwe Geschiedenis
Flemish-Dutch Society for Early Modern History

Vroegmoderne academici en hun netwerken

Nieuwe perspectieven op universiteitsgeschiedenis

Jaarcongres Vlaams-Nederlandse Vereniging voor Nieuwe Geschiedenis
21 november 2025

Universiteit Leiden
Lipsiusgebouw, Cleveringaplaats 1 2311 BD Leiden

Het ontstaan van de moderne wetenschap geldt als een van de grote scharniermomenten van de vroegmoderne geschiedenis, een proces waarin universiteiten een cruciale, maar lang onderbelichte rol speelden. Die universiteitsgeschiedenis ondergaat momenteel een fundamentele vernieuwing. Wat ooit een niche binnen de historiografie leek, ontwikkelt zich snel tot een dynamisch onderzoeksveld. Deze hernieuwde aandacht gaat verder dan de formele structuren van onderwijs en curriculum. Dankzij big data, digital humanities en innovatieve methoden zoals netwerkanalyse en GIS krijgen we nieuwe inzichten in de rol van universiteiten als knooppunten van lokale, transnationale én koloniale kenniscirculatie. Met dit congres wil de Vlaams-Nederlandse Vereniging voor Nieuwe Geschiedenis een platform bieden voor vernieuwend onderzoek naar vroegmoderne universiteiten, met bijzondere aandacht voor de netwerken van academici en de wetenschappelijke uitwisseling die hierbinnen plaatsvond. Die netwerken waren vaak verrassend transnationaal van aard, wat aansluit bij de recente historiografische tendens om nationale grenzen te overstijgen. Maar ze hadden ook een heel persoonlijke dimensie: hoe beïnvloedden vriendschap, rivaliteit, geloofsovertuiging en gender de vorming van wetenschappelijke netwerken? En hoe werd kennis niet alleen geproduceerd, maar ook betwist en gecorrigeerd binnen universitaire gemeenschappen?

Het congres valt samen met twee bijzondere jubilea: 450 jaar Universiteit Leiden en 600 jaar KU Leuven. Een uitgelezen moment om de vernieuwende tendenzen in de vroegmoderne universiteitsgeschiedenis op de kaart te zetten.

PROGRAMMA

10.30u Inloop

11.00u Opening

11.15u Keynote-lezing door **Dirk van Miert** (Huygens Instituut) – *'Academia' en de 'Respublica literaria': de weerbaarheid van een genetwerkte kenniscultuur*

12.00u Lunch

13.00u **Rossana Scebba** (KU Leuven) – *Between Trust, Profit, and Beliefs: Author-Printer Partnerships in Academic Book Production in Early Modern Louvain*

13.30u **Silvia Donker** (Rijksuniversiteit Groningen) – *Een vakgebied in verandering. De ontwikkeling van het Newtonianisme onder drie generaties natuurfilosofen in de Nederlanden tijdens de achttiende eeuw*

14.00u **Christiaan Engberts** (KU Leuven) – *Missiecolleges in Leuven: nieuwe theologische netwerken in de vroege zeventiende eeuw*

14.30u Pauze

15.00u **Linde Van den Eede** (KU Leuven) – *"Twas ghelyck […] duniveersiteyt": Leuvense professoren en de circulatie van theologische kennis in de zeventiende eeuw*

15.30u **Alicia Schrikker** (Universiteit Leiden) – *Het vooronderzoek naar het koloniale en -slavernijverleden van de Universiteit Leiden*

16.00u **Claire Morrison** (KU Leuven) – *Tussen verbod en praktijk: vrouwelijke arbeid binnen de universiteitsmuren van Leiden en Leuven vóór 1800*

16.30u Sluiting en borrel

REGISTRATIE

De kostprijs voor deelname aan het Jaarcongres bedraagt 20 EUR. Studenten betalen 10 EUR. U kunt zich inschrijven via het registratieformulier op onze website:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSekEl1m9hwxJbjTmwM3hn-2eDjoj2zQNyQQxtXJuKsDWEy0aw/viewform?usp=header

U ontvangt na inschrijving t.z.t. een betaalverzoek per email.

LOCATIE

Het jaarcongres vindt plaats in het Lipsiusgebouw van de Universiteit Leiden, Cleveringaplaats 1 2311 BD Leiden.